Hem fon sunanlara hem de fon talep edenlere hizmet vermekte olan finansal kurumların başlıca fonksiyonları şu şekilde özetlenebilir.

Kaynaklara akıcılık sağlamak: Finansal kurumlar hem ulusal hem de uluslararası düzeyde fon açığı verenlerle fon fazlalığı verenleri buluşturarak kaynaklara akıcılık sağlamaktadır.

İşlem ve bilgilenme maliyetlerini azaltmak: İşlem maliyeti, bilgilendirme maliyeti, portföy yönetimi, pazar araştırması, finansal analiz ve yatırım faaliyetleri gibi faaliyetleri çok sayıda fon arz ve talep eden adına üstlendikleri için finansal kurumlar önemli maliyet tasarrufu sağlamaktadır.

Vade ve miktar ayarlaması yapmak: Genellikle tasarruf sahipleri küçük miktarlarda ve kısa süreli olarak fon sunarlarken, fon talep edenler daha uzun süreli ve büyük tutarlarda fon talep etmektedir. Finansal kurumlar küçük miktardaki ve kısa süreli fonları tasarruf sahiplerinden toplayarak, daha uzun süreli ve büyük miktarlarda fon talep edenlere sunabilmektedir. Kaynakların miktar ve vadesinde gerçekleştirilen bu dönüşüme bankaların transformasyon fonksiyonu adı verilmektedir.

Risk ayarlaması yapmak: Finansal kurumlar tek bir birimin yapamayacağı ölçüde çeşitlendirme yaparak risk ayarlaması yapabilir. Finansal kurumda toplanan fonların farklı riskteki finansal araçlara dönüştürülerek, riskin dağıtılabilmesi, tek bir ekonomik birime göre daha kolaydır.

Kaynak kullanımında etkinliği sağlamak: Finansal kurumlar sahip oldukları uzmanlıkları nedeniyle topladıkları fonları uygun sektörlere, öncelikli sektörlere, verimli, karlı alanlara aktararak kaynakların kullanımında etkinliği artırırlar.

Finansal danışmanlık hizmeti sunmak: Finansal kurumlar, portföy analizi, piyasa analizi, finansal analiz gibi konularda da hem fon sunanlara hem de fon talep edenlere hizmetler sunabilmektedir.

Ödeme mekanizması sağlamak: Bilgi teknolojilerinde yaşanan hızlı değişime paralel olarak para, senet, çek gibi ödeme araçları yerine elektronik ödeme araçlarının kullanımı artmıştır. Yakın gelecekte tüm ödemelerin elektronik olarak yapılacağı, nakitsiz bir topluma doğru gidileceği düşünülmektedir.

5. MENKUL KIYMETLER BORSALARININ EKONOMİK İŞLEVLERİ

Menkul kıymetler borsasının ekonomiye sağladığı yararlar ile temel işlevleri şu şekilde sıralanmaktadır.

Likidite Sağlama İşlevi: Borsalar daha önce ihraç edilmiş menkul kıymetler için sürekli bir pazar oluşmasını sağlayarak menkul kıymetin likiditesi sağlanmış olur. Menkul kıymetler için sürekli bir pazarın oluşması yatırımcılar arasında kolaylıkla ve en az maliyetle el değiştirmesine olanak sağlar. İkincil piyasalar geliştiği ölçüde yatırımcıların elindeki menkul kıymetler kolaylıkla paraya dönüşebileceği için birincil piyasaların da gelişmesine hizmet etmiş olacaktır.

Ekonomiye Kaynak Yaratma İşlevi: Borsalar kişi ve kurumların ellerindeki fonların bu piyasaya yönelmesi yanında daha fazla tasarruf etmeye yöneltecektir. Böylelikle borsalar, ekonomideki tasarruf seviyesinin yükseltilmesini ve tasarrufların en verimli yatırım alanlarına kaydırılmasını sağlarlar. Etkin çalışan piyasaların varlığı hem yatırımcılar hem de bu piyasalardan fon talep eden kurumlara hizmet edecektir.

Sermaye Mülkiyetinin Geniş Bir Tabana Yayma İşlevi: Borsalar şirketleri halka açılmaya yönelterek sermayenin daha geniş bir kesime yayılmasını sağlarlar. İkincil piyasaların etkinliği arttıkça bu piyasalarda daha çok kişiye küçük miktarlarda satış yapılarak sermayenin tabana yayılması mümkün olacaktır. Diğer bir deyimle borsalar, halka açılmayı ve pazarlamayı kolaylaştıran aracı kuruluşlar olmaktadır.

Ekonominin Göstergesi Olma İşlevi: Borsalarda çok sayıda hisse senedi ve tahvil işlem görmekte, bunların fiyatları hemen kamuoyuna duyurulmaktadır. Böylece bu tür menkul değerleri çıkarmış bulunan kuruluşlar, sürekli bir değerlendirmeye tabi tutulmuş olmaktadırlar. Menkul değerlere olan talep; sunulan menkul değerlerin hacmine, sosyo-ekonomik koşullara göre sürekli olarak değişir. Borsada menkul değerlerin fiyatını etkileyen temel faktörün bunları ihraç eden şirketlerin mali yapıları, başarı dereceleri ve kârlılık durumları olmalıdır. Sermaye piyasalarında etkinlik arttığı ölçüde bunu gerçekleştirmek mümkün olacaktır. Böylece borsada oluşan fiyatlar tasarruf sahipleri, yatırımcılar, teşebbüs yöneticileri ve iktisatçılar için yararlı bir gösterge olmaktadır.

Uzun Vadeli Yatırımların Kısa Vadeli Tasarruflarla Finansmanını Sağlama İşlevi: Özellikle ticari bankacılığın geliştiği gelişmekte olan ülkelerdeki şirketler, finansmanda daha çok kısa vadeli kaynaklar kullanmak durumunda kalmaktadırlar Bu ise işletmelerin riskini artırmaktadır. İkinci el piyasa etkin çalışıyorsa bu risk ortadan kalkar.

Menkul Kıymetlerle İlgili Bilgilere Kolay Ulaşma İşlevi: Borsalar, yatırımcının korunmasını sağlar. Menkul kıymetlerinin, borsa kotuna alınması ve borsada işlem görebilmesi için şirketler belirli koşulları sağlamak zorundadır. Bir anlamda, bu şirketler sürekli olarak denetim ve gözetim altındadır ve bu şirketlerle ilgili bilgiler yatırımcıların korunması amacıyla en kısa sürede kamuya açıklanır.